

Den 24. oktober 2007 afgav jeg opfølgingsrapport (nr. 1) om min inspektion den 26. oktober 2006 af handicaptilgængeligheden på Københavns Rådhus. I rapporten bad jeg kommunen om udtalelser og om underretning mv. med hensyn til forskellige forhold.

Jeg modtog kommunens udtalelse i brev af 24. april 2008.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 3. Generelle forhold vedrørende Københavns Kommune og rådhuset

I den endelige rapport af 8. januar 2007 anførte jeg at det er muligt at finde Københavns Kommunes handicappolitik på kommunens hjemmeside. Den er dog ikke særlig nem at finde da den ligger som et bilag til et beslutningsforslag og ikke umiddelbart er søgbar.

Derfor henstillede jeg i den endelige rapport til at kommunen gør sin handicappolitik mere tilgængelig på hjemmesiden.

I sin udtalelse af 13. september 2007 anførte Københavns Kommune at kommunen arbejder på at gøre kommunens hjemmeside om kommunens handicappolitik lettere tilgængelig.

I min opfølgingsrapport (nr. 1) tog jeg det oplyste til efterretning og bad kommunen om at orientere mig når arbejdet er fuldført.

Kommunen har ikke sendt denne orientering endnu. Jeg beder derfor kommunen om at underrette mig om hvorledes arbejdet med at gøre kommunens hjemmeside om handicappolitik lettere tilgængeligt skrider frem, og hvornår det forventes færdigt.

Ad punkt 4.1 Ydre adgangsforhold, herunder handicapparkering

I den endelige rapport skrev jeg at det ikke på kommunens hjemmeside er angivet hvor der findes indgange for mennesker med handicap og handicapparkeringspladser.

Jeg bad kommunen om at overveje at informere om tilgængelighedsforholdene på kommunens hjemmeside således at mennesker med handicap har mulighed for at orientere sig på forhånd.

Københavns Kommune oplyste i sin udtalelse af 13. september 2007 at adgangsforholdene for mennesker med handicap vil blive søgt taget med på kommunens hjemmeside om kommunens handicappolitik.

I min opfølgingsrapport (nr. 1) noterede jeg mig det oplyste og bad om underretning om udfaldet af kommunens forsøg.

Kommunen har endnu ikke underrettet mig hvorfor jeg igen beder om underretning om det nævnte spørgsmål.

Ad punkt 4.1.1 Hovedindgangen

Hovedindgangen består af en stor dobbeltdør som åbner indad. Døren er meget tung at åbne.

Ældre mennesker samt mennesker med arm- og håndhandicap vil have vanskeligt ved at åbne døren ved egen kraft. En del mennesker med handicap vil slet ikke kunne åbne døren. Jeg henstillede derfor i den endelige rapport til kommunen at undersøge mulighederne for at gøre døren lettere at åbne, eventuelt ved at installere en automatisk døråbner som aktiveres ved et let tryk på håndtaget.

I sin udtalelse af 13. september 2007 anførte kommunen følgende vedrørende dette punkt:

”Der har tidligere været opsat automatisk døråbner ved hovedindgangen. Desværre gav det anledning til andre problemer bl.a. af sikkerhedsmæssig karakter for gæster til Rådhuset. Pt. er der ingen teknisk løsning på problemet.”

I min opfølgingsrapport (nr. 1) skrev jeg at jeg havde forstået kommunens svar således at kommunen fortsat arbejdede på at finde en løsning på problemet. Jeg bad om at få oplyst om jeg havde forstået dette korrekt.

I udtalelse af 24. april 2008 har Københavns Kommune anført at det er korrekt at kommunen fortsat arbejder på at finde en teknisk løsning for at gøre hoveddøren nemmere at åbne uden at der opstår sikkerhedsmæssige problemer.

Jeg har taget det oplyste til efterretning.

Neden for trappen – til venstre – er placeret et skilt med et handicappiktogram, en ringeklokke og en angivelse af at man i tidsrummet 9 – 16 kan ringe efter en rådhusbetjent. Som jeg forstod det, er betjenten i dette tidsrum til rådighed med hjælp og vejledning om hvor der findes indgange for bevægelseshæmmede. Det er endvidere angivet på skiltet at uden for det angivne tidspunkt ”bedes henvendelse rettet til vagten ved porten mod brandstationen”. Skiltet fremstår meget ridset og dermed svært læsbart.

Der er ikke ved hovedindgangen opsat et skilt med henvisning til hvor der findes handicapparkeringspladser.

Jeg henstillede i den endelige rapport til kommunen at sætte et mere læsbart skilt op. Jeg henstillede endvidere til at kommunen sørger for skiltning ved hovedindgangen om at der findes handicapparkeringspladser ved bagsiden af rådhuset.

Københavns Kommune oplyste i sin udtalelse af 13. september 2007 at der snarest ville blive opsat ny skiltning med henvisning til handicapparkeringspladser bag rådhuset.

I min opfølgingsrapport (nr. 1) tog jeg til efterretning at kommunen ville opsætte et skilt med henvisning til handicapparkeringspladserne bag rådhuset.

Kommunen havde ikke i sin udtalelse af 13. september 2007 svaret på min henstilling om at sætte et mere læsbart skilt op til afløsning for det nævnte meget ridsede skilt. Jeg bad derfor i min opfølgingsrapport (nr. 1) kommunen om at underrette mig om hvad min henstilling på dette punkt gav anledning til.

En af mine medarbejdere har i anden anledning for nyligt været på Københavns Rådhus hvor hun konstaterede at kommunen ikke ved hovedindgangen har sat et skilt op hvor der henvises til handicapparkeringspladserne. Det er utilfredsstillende at kommunen i et brev af 13. september 2007 lover at der snarest vil blive opsat et sådant skilt, og at det så ikke er sket nu hvor der er gået over et år. Jeg beder kommunen om at underrette mig når skiltningen er blevet udført.

For så vidt angår min henstilling om at sætte et mere læsbart skilt op til afløsning af det meget ridsede skilt, har kommunen i brev af 24. april 2008 oplyst at skiltet vil blive udskiftet.

Jeg har taget til efterretning at skiltet vil blive udskiftet. Jeg beder imidlertid kommunen oplyse hvornår udskiftningen vil ske idet min medarbejder for nyligt har konstateret at det endnu ikke er sket, og at skiltet nu fremstår endnu mere ulæsbart end ved inspektionen.

Ad punkt 4.1.3.1   Handicapparkeringspladserne ved bagindgangen

Umiddelbart til højre for bagindgangen (set udefra) er der placeret to handicapparkeringspladser. Jeg forstod på kommunens repræsentanter – og portneren ved bagindgangen – at to handicapparkeringspladser dækker efterspørgslen.

På baggrund af oplysningerne om at handicapparkeringspladserne dækker efterspørgslen, gav antallet af parkeringspladser mig ikke anledning til bemærkninger. Da jeg imidlertid kunne forstå at de to parkeringspladser ofte optages af varebiler med leverancer til rådhuset, bad jeg i den endelige rapport kommunen overveje at afsætte plads til venstre for indgangen til aflæsning af varer mv. med markering heraf med skilt. Jeg bad kommunen oplyse mig om udfaldet af overvejelserne.

Jeg anførte videre i den endelige rapport at parkeringspladserne til mennesker med handicap – for så vidt angår pladsernes størrelse – ikke lever op til de anbefalinger som bl.a. er nævnt i pkt. 4.1 i DS 3028:2001.

I hvert fald for så vidt angår pladsernes bredde, henstillede jeg til kommunen at bringe pladserne i overensstemmelse med den nævnte anbefaling.

Bagindgangen til rådhuset er placeret få meter fra de to handicapparkeringspladser. Der er imidlertid en høj kant fra parkeringspladserne til fortovet foran indgangen. Ved kanten var der på inspektionstidspunktet placeret en løs rampe af metal. Rampen havde en hældning på 23,3 pct. hvilket er meget stejlt, jf. i øvrigt senere i den endelige rapport. Kommunens repræsentanter oplyste at rampen alene er beregnet til brug ved levering af varer, og det er således meningen at kørestolsbrugere ad parkeringspladserne skal bevæge sig fra handicapparkeringspladserne til fortovet langs Vestre Voldgade hvor der er niveaufri adgang til fortovet langs rådhusets bagside. Ved en simpel opmåling blev denne strækning – fra handicapparkeringspladserne til bagindgangen – målt til ca. 70 meter hvoraf op mod halvdelen er med en meget ujævn belægning.

Jeg henstillede i den endelige rapport til kommunen at gøre tilgængeligheden fra handicapparkeringspladserne til indgangen kortere.

Jeg anførte endvidere at jeg gik ud fra at kommunen ville overveje eventuelle muligheder for at udjævne den nuværende belægning (evt. ved fugning imellem stenene) eller udskifte belægningen på og omkring handicapparkeringspladsen med en jævn belægning. Jeg bad om underretning om udfaldet af kommunens overvejelser.

Til disse spørgsmål har Københavns Kommune i brev af 13. september 2007 oplyst at der vil blive søgt midler til etablering af to nye handicapparkeringspladser i niveau med adgangsrampen og som har de anbefalede mål og med jævn belægning.

I min opfølgingsrapport (nr. 1) noterede jeg mig det anførte og bad i forlængelse heraf kommunen om at orientere mig om udfaldet af ansøgningen om midler til det påtænkte.

Københavns Kommune har ikke orienteret mig endnu hvorfor jeg gentager min anmodning om en orientering.

Ad punkt 4.3.1 Elevatorerne ved bagindgangen

Ved bagindgangen findes to elevatorer. For at komme fra indgangsdøren til disse elevatorer, skal kørestolsbrugere benytte en nedadgående rampe til venstre for indgangen. Rampen har en hældningsgrad på 7,3 pct. Rampen som kun ved rampens høje ende er forsynet med et kort gelænder, fører ned i rådhusets cykelparkering (som er placeret inde i selve rådhuset).

Bygningsreglement 1995, pkt. 4.2.2, stk. 4, er sålydende: "Stk. 4. Ramper må ikke udføres med større hældning end 1:20 (50 mm niveauforskel pr. meter) [svarende til 5 pct., min tilføjelse]." Stk. 5, i samme bestemmelse er sålydende: "Gange og ramper m.m. skal sikres med værn eller på anden betryggende måde og forsynes med håndlister."

Under hensyn til den beskedne overskridelse af reglerne om hældningsgrad, foretog jeg mig ikke videre vedrørende rampens hældningsgrad. I min endelige rapport henstillede jeg dog til kommunen at opsætte et gelænder langs hele rampen.

Kommunen anførte i brev af 13. september 2007 at der ikke pt. var planer om at sætte et gelænder op langs denne rampe.

I opfølgingsrapport (nr. 1) skrev jeg at jeg kunne forstå at Københavns Kommune ikke havde tænkt sig at følge min henstilling på dette punkt. Jeg bad kommunen angive begrundelsen for dette.

I brev af 24. april 2008 har Københavns Kommune anført følgende:

”Der er ikke planer om at opsætte gelænder langs rampen. Rampen er opført til brug for transport af post til og fra Rådhuset. Rampen er ikke tænkt som en fast installation, men er alene opført, fordi posthåndteringen pt. udføres i lokaler hvor der er en niveauforskel. Da rampen ikke forventes at blive en fast installation i baghuset vil vi derfor ikke opsætte gelænder.

Vagten i porten er døgnbemandet og vil altid være villige til at tilbyde hjælp til handicappede med at komme sikkert til elevatorerne.

Herudover vil vi arbejde på at finde en anden og mere hensigtsmæssig løsning på hvordan de handicappede kan komme til elevatorerne ved egen hjælp.”

Idet kommunen vil arbejde på at finde en hensigtsmæssig løsning på hvordan mennesker med handicap kan komme til elevatorerne ved egen hjælp, har jeg taget til efterretning at Københavns Kommune ikke ønsker at følge min henstilling om at opsætte et gelænder langs hele rampen.

Jeg beder kommunen underrette mig når løsningen er fundet. I den forbindelse bemærker jeg at det naturligvis har betydning at en ansat på rådhuset kan tilkaldes men at mange kørestolsbrugere har et ønske om at være selvhjulpne.

Ad punkt 4.6 Borgerrepræsentationens mødesal

Det fremgår af kommunens handicappolitik at handicaptilgængeligheden ved offentlige møder afholdt af Københavns Kommune, skal sikres.

Jeg fik under inspektionen oplyst at kørestolsbrugere ved konkret forespørgsel kunne få lov til at sidde i selve mødesalen til overværelse af Borgerrepræsentationens møder. Det kan i den forbindelse nævnes at der ikke er problemer med tilgængeligheden til mødesalen.

I den endelige rapport anførte jeg at kørestolsbrugere som andre borgere naturligvis bør have adgang til at overvære Borgerrepræsentationens møder. Jeg henviste i den forbindelse til (princippet i) kommunestyrelseslovens § 10 hvorefter kommunalbestyrelsens (i dette tilfælde Borgerrepræsentationens) møder er offentlige. Kørestolsbru-

gere kan som nævnt i den endelige rapport ikke benytte tilhørerlogen, og da jeg ikke umiddelbart kunne se en løsning på tilgængelighedsforholdene hertil, og da kørestolsbrugere som nævnt kan få adgang til selve mødesalen ved konkret henvendelse, foretog jeg mig ikke videre vedrørende dette forhold.

Jeg bad dog kommunen om – i hvert fald på kommunens hjemmeside – at overveje at vejlede om muligheden for at kørestolsbrugere kan få adgang til mødesalen. Jeg bad kommunen orientere mig om udfaldet af kommunens overvejelser.

Københavns Kommune oplyste i sin udtalelse af 13. september 2007 at en sådan vejledning ville blive forsøgt indarbejdet i informationerne på kommunens hjemmeside om handicapadgang til rådhuset.

I opfølgingsrapport (nr. 1) noterede jeg mig det oplyste og bad om underretning om udfaldet af kommunens forsøg.

Kommunen har ikke underrettet mig på dette område hvorfor jeg gentager min anmodning.

Ad punkt 4.8.1 Toilettet i bagbygningens lysgang

Handicaptoliet på stueetagen i bagbygningen er placeret i tilknytning til et stort rum med fire almindelige toiletter. Adgangen til henholdsvis handicaptoliet og de fire almindelige toiletter sker via en fordelingsgang. Døren til fordelingsgangen er ikke forsynet med et skilt til angivelse af at der her findes et handicaptoliet.

I min endelige rapport henstillede jeg til kommunen at opsætte et sådant skilt.

Kommunen oplyste i sin udtalelse af 13. september 2007 at der ville blive opsat et skilt med angivelse af at her findes et handicaptoliet.

I opfølgingsrapport (nr. 1) tog jeg det oplyste til efterretning.

Som nævnt ovenfor i punkt 4.1.1 har en af mine medarbejdere i anden anledning for nyligt været på Københavns Rådhus hvor hun konstaterede at kommunen ikke har opsat et skilt på døren til fordelingsgangen. Det er utilfredsstillende at kommunen i et brev af 13. september 2007 lover at der vil blive opsat et skilt på døren, og at det så ikke er sket nu hvor der er gået over et år. Jeg beder kommunen om at underrette mig når skiltningen er blevet udført.

Opfølgning

Jeg beder om at Københavns Kommune sender de udtalelser mv. som jeg har bedt om, direkte til mig.

Underretning

Denne rapport sendes til Københavns Kommune, Statens Byggeforskningsinstitut, Center for Ligebehandling af Handicappede, Erhvervs- og Byggestyrelsen og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef